

Lærer psykologer nok om kultur- og migrasjonspsykologi?

Emine Kale

Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse (NAKMI)

Tonje Holt

psykolog og PhD

Psykologer forberedes for dårlig til å arbeide med et stort etnisk og kulturelt mangfold i dagens samfunn.

FLERKULTURELL KLINIKK: Utdannelsen av norske psykologer gir de ikke den nødvendige kunnskapen de trenger for å møte en flerkulturell klinisk hverdag. Verken universitetene eller Psykologforeningen virker seg bevisst hvilket ansvar Norges etniske og kulturelle mangfold. Foto: Flickr.com

DEBATT: PSYKOLOGUTDANNELSEN OG ETNISK MANGFOLD

Verken universitetene eller Psykologforeningen tar inn over seg den nye befolkningssammensetningen her til lands. Det gjør at man fortsatt må tilegne seg flerkulturell

kompetanse ved å prøve og feile, fremfor å få utdanning i tematikken, skriver Emine Kale og Tonje Holt.

I Oslo har en fjerdedel av alle innbyggerne en annen etnisk/kulturell bakgrunn enn norsk, men denne nye befolkningssammensetningen gjør seg gjeldende over hele landet. Vi er bekymret for at verken universitetene eller Psykologforeningen er seg bevisst hva dette mangfoldet bærer med seg av ansvar. I stedet må man på eget initiativ å tilegne seg «flerkulturell kompetanse», i møte med en sammensatt klinisk virkelighet, gjerne ved selv å prøve og feile i praksisfeltet.

Kartlegging av fravær

I 2005 gjorde Philip Hwang en ekstern evaluering av profesjonsstudiet i psykologi ved Universitetet i Oslo, hvor han blant annet konkluderte med at kulturelle temaer burde bli bedre implementert i utdanningen. Og nylig gjennomførte Foreningen for Interkulturell Psykologi (FIP) en avgrenset kartlegging for å få et bilde av om kultur- og migrasjonsrelaterte temaer dekkes som undervisningsemner ved de ulike profesjonsutdanningene i Norge.

Det kan virke som at utdanningsinstitusjonene ikke har klart å utvikle seg i takt med samfunnets utvikling

Hovedspørsmålet var om profesjonsutdanningene har undervisning om interkulturelle/kulturpsykologiske temaer som er relevante for den psykologfaglige praksisen. Gjennomgangen viser at profesjonsutdanningene i Tromsø og Bergen kommer best ut, mens profesjonsutdanningene i Oslo og Trondheim er dårligst når det gjelder å lære opp alle studentene i kultur- og migrasjonsspesifikke temaer. Ved alle profesjonsutdanningene undervises det rett nok i sosialpsykologi, og i dette emnet ligger det noe opplæring om temaene fordommer, minoritet/majoritet og holdninger. Men disse kursene omhandler generelle temaer i sosialpsykologi uten at temaene verken er forankret i eller har direkte implikasjoner for praksisfeltet.

Heller ikke spesialistutdanningene til Psykologforeningen vektlegger temaet. Rett nok er det lagt noen føringer for at kulturperspektivet skal med i fellesprogrammet, men programmet for disse fire ukene settes sammen av koordinator. Dermed er det opp til den respektive koordinatoren hvor mye temaene skal vektlegges. I den videre spesialistutdanningen er det ikke lagt noen føringer for ivaretagelse av kulturperspektivet.

Betenkelig

Når studentene etter endt 6 års utdanning i psykologi ikke bærer med seg det som etter vår mening er helt nødvendig for å møte en flerkulturell klinisk hverdag, er dette svært betenkelig. I dagens samfunn møter psykologene et annet flerkulturelt mangfold enn de gjorde tidligere. Psykologer plikter i sitt kliniske virke å kommunisere med alle, og det inkluderer ofte en hverdag hvor de må forholde seg til en rekke problemstillinger knyttet til kulturell heterogenitet.

Det hviler et ansvar på utdanningsinstitusjonene for å legge forholdene til rette for at vordende psykologer har et reflektert forhold til, og har et minimum av kunnskapsnivå om, disse problemstillingene. Til tross for dette kan det virke som at utdanningsinstitusjonene ikke har klart å utvikle seg i takt med samfunnets utvikling, og ikke i tilstrekkelig grad tatt utfordringen med henblikk på kompetanseheving på dette viktige området. Det er helt nødvendig, både for det norske samfunnet

generelt, og for den individuelle psykolog spesielt, at det innføres mer obligatorisk undervisning i kulturell/interkulturell psykologi både i grunnutdanningen av psykologer og i spesialistutdanningene.

FIP har siden etablering 2007 jobbet aktivt overfor Psykologforeningen og fagmiljøene for økt bevissthet rundt kulturpsykologiske temaer både i faget og i fagpolitiske spørsmål. Selv om vi møter både vilje og positivt innstilling til våre forslag når temaene tas opp, ser vi fortsatt store mangler både ved profesjonsutdanningen og spesialistutdanningen for psykologer.

emine.kale@nakmi.no